

Een fusie van eieren met spek

„Laten we fusieren”, riep de kip tegen het varken, „want eieren met spek zijn in.” „Maar dan leg jij de eieren en ik moet dood”, sprak het varken. „Zo gaat dat met fusies”, zei de kip.

Deze fabel kwam ik tegen in een kiprestaurant waar we afscheid namen van een ondernemingsraadslid van Bijzonder Jeugdwerk Friesland. Het geeft goed weer hoe er binnen deze jeugdhulpverleningsorganisatie over de beoogde fusie tussen BJ Friesland en de Stichting Jeugdzorg Friesland (SJF) gedacht wordt.

TE GAST

Radboud Hafkenscheid
voorzitter ondernemingsraad
Bijzonder Jeugdwerk Friesland

Om de voorgeschiedenis maar eens op een rijtje te zetten: de provincie wil graag dat er in Friesland één organisatie komt voor de jeugdhulpverlening, een zogenaamde Multi Functionele Organisatie (MFO). Daartoe zijn er zo'n twee jaar geleden al een aantal stichtingen in Friesland gefuseerd en geworden tot wat nu de SJF is.

De provincie wil echter ook dat BJ Friesland met ruim 100 personeelsleden, dat deel uitmaakt van de landelijke Bijzonder Jeugdwerkorganisatie, opgaat in deze grootschalige organisatie. BJ heeft met de provincie een aparte overeenkomst gesloten waarin werd afgesproken dat er in 1997 een onafhankelijk onderzoek gedaan wordt naar de ontwik-

kelingen in de MFO en dat BJ Friesland, op basis van een goed rapport, daarna alsnog zal gaan fusieren met de SJF. Op dit moment is het rapport uitgebracht en heeft het college vangedeputeerden het voorstel van gedeputeerde Mony Brandsma-Ydema overgenomen: de fusie moet worden doorgezet.

Het rapport, dat door het onderzoeksbureau KPMG is uitgevoerd, gaat uitvoerig in op de ontwikkelingen van de organisatie, maar laat de gevolgen voor de praktijk van de hulpverlening onbelicht. Die praktijk is die van jongeren met gedragsproblemen in het gezin, op school en op straat, jongeren met drugs- en alcoholproblemen, seksueel geweldervaringen of randpsychiatrische problemen.

Daarnaast de ouders met een 'lege accu' en een 'volle, overlopende emmer'. Kortom: de harde maatschappelijke werkelijkheid met al zijn problemen. De jeugdhulpverlening is bedoeld om hier hulp te bieden, daarvoor is een goede organisatie nodig, maar in het rapport wordt niet gekeken, laat staan gemeten, of de MFO nu beter, sneller, deskundiger, goedkoper kan helpen. Naar mijn mening is dat namelijk niet het geval: er is een nieuwe organisatie, maar de jongeren en ouders zijn er niet beter op geworden.

Het KPMG heeft alleen de managers en bestuurders geïnterviewd; ze heeft geen uitvoerende werkers bij het onderzoek betrokken. Ook de ondernemingsraad is niet gehoord! Met andere woorden: daar waar de belastingbetaler voor betaald, namelijk de hulpverlening aan jongeren, ouders en gezinnen, is

met onderzocht! Daarnaast heeft het geen onderzoek gedaan naar de ontwikkelingen binnen BJ Friesland; zodat er geen vergelijk mogelijk is tussen de ontwikkelingen in beide organisaties.

Nu doet de gedeputeerde het voorstel om de fusie door te zetten, ze lijkt daarbij meer waarde te hechten aan de overdracht van de 'activa en passiva' door BJ Friesland aan de SJF dan aan een kwalitatief goede hulpverlening. Die waarde lijkt zo groot dat ze al direct een mandaat aanvraagt voor het opstarten van een civiele procedure voor het geval BJ die 'activa en passiva' niet zou willen overdragen!

Waar is de gedeputeerde mee bezig? Het lijkt meer op het uitknokken van een prestigestrijd dan op het dienen van het belang van de hulpverlening. Bedenk wel dat het hier wel gaat om het lot van meer dan 100 gemotiveerde werkers die hun flexibele, hechte organisatie zien sneuvelen in deze prestigestrijd. Het lot van de 'klanten' heb ik daar nog niet eens in meegenomen.

Wat moet je als voorzitter van een medezeggenschapsorgaan aan met zo'n situatie? Je stem laten horen: dus heeft de OR in juni een brief geschreven aan de gedeputeerde, met een afschrift aan alle statenleden, om ons standpunt kenbaar te maken. Van de gedeputeerde hebben we zelfs geen bevestiging van ontvangst gekregen, laat staan een inhoudelijke reactie of een uitnodiging om ons standpunt nader toe te lichten. Nee, de hoogstverantwoordelijke in de provincie voor de jeugdhulpverlening, verantwoordelijk gemaakt door een democratisch proces van verkiezingen, heeft volledig lak aan een ander democratisch uitgangspunt, namelijk de medezeggenschap in een door haar gesubsidieerde organisatie.

Naar mijn idee kijkt 'de politiek' te veel naar de organisatorische aspecten van de jeugdhulpverlening en te weinig naar de effecten op de directe hulp aan de jongeren en hun ouders. Daarnaast worden de begrippen fusie en samenwerking met elkaar verward: een fusie is een vorm van samenwerking, maar niet alle samenwerking hoeft per se tot een fusie te leiden. Wanneer er gefuseerd zal worden zal het volgende scenario op de loer liggen: het management zal zich kunnen wettelen in allerlei organisatorische problemen; er moet immers wéér gesleuteld worden aan de organisatie. Die energie is dus niet beschikbaar voor de goede hulp aan jongeren en ouders; dus de verbetering daarvan komt daardoor in de knel.

Naar mijn mening is het veel beter om in Friesland twee innig samenwerkende organisaties voor jeugdhulpverlening te laten bestaan; een zeker dualisme kan de kwaliteit alleen maar ten goede komen. Daarnaast vind ik dat ouders principieel de mogelijkheid moeten hebben om te kunnen kiezen waar ze hun hulp willen halen. Wanneer er één organisatie is zal dit monopolie die keuze-mogelijkheid in de weg staan.

Op 30 september neemt de statencommissie welzijn het besluit; hopelijk kiest ze voor kwalitatief goede hulp en niet voor een moloch als organisatie. De ondernemingsraad van BJ Friesland, maar ook de directie, de Raad van Bestuur en de Regiocommissie zijn voor hechte samenwerking met de SJF, maar niet voor een fusie; de eieren met spek zijn wat ons betreft niet goed voor het 'cholesterol' in de provincie.